

ИСПИТ ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1

21. август 2020.

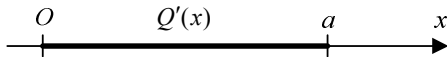
Напомене: Испит траје 180 минута. Није дозвољено напуштање сале 60 минута од почетка испита. Писати искључиво хемијском оловком. Дозвољена је употреба само овога папира и вежбанке, који се морају заједно предати. Вежбанку ставити у овај папир. Питања радити искључиво на овоме папиру, а задатке искључиво у вежбанци. Коначне одговоре на питања и тражена извођења уписати у одговарајуће кућице, учртати у дијаграме или заокружити понуђене одговоре. Одговори без извођења се неће признати. Питања и задаци ће бити прегледани само уколико се налазе на одговарајућим местима. Свако питање носи по 5 поена, а задатак по 20 поена. Употреба калкулатора није дозвољена.

Попунити податке о кандидату у следећој табlici. Исте податке написати и на омоту вежбанке.

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ (попуњава кандидат)							КОЛОКВИЈУМ	УСМЕНА ПРОВЕРА	
Група са предавања		Индекс година/број		Презиме и име				Да	
П1	П2	П3	/				УКУПНО ИСПИТ		
ПИТАЊА							ЗАДАЦИ		
1	2	3	4	5	6	Укупно	1	2	Укупно
							УКУПНО ПОЕНА		
							КОНАЧНА ОЦЕНА		

ПИТАЊА

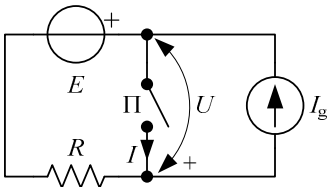
1. Дуж x -осе, на сегменту $x \in [0, a]$ приказаном на слици, распоређена су наелектрисања тако да је њихова подужна (линијска) густина одређена изразом $Q'(x) = Q'_0 \left| \cos\left(\frac{x\pi}{a}\right) \right|$, где су Q'_0 и a позитивне константне величине. Одредити укупну количину наелектрисања на посматраном сегменту.

2. (а) Написати израз за запреминску густину електричне енергије у ваздуху у тачки у којој је вектор јачине електричног поља $\mathbf{E}$ и (б) приближно израчунати највећу могућу вредност густине електричне енергије у ваздуху, сматрајући да је диелектрична чврстоћа ваздуха $E_{kr0} = 30 \text{ kV/cm}$.

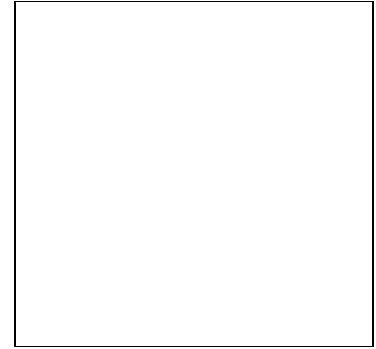
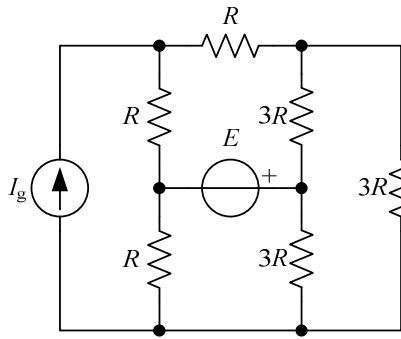
(а)
(б)

3. У колу сталне струје на слици је $E = 5 \text{ V}$, $I_g = 3 \text{ mA}$ и $R = 2 \text{ k}\Omega$. Израчунати напон U и струју I прекидача када је прекидач (а) отворен и (б) затворен.

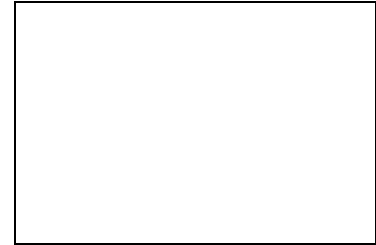
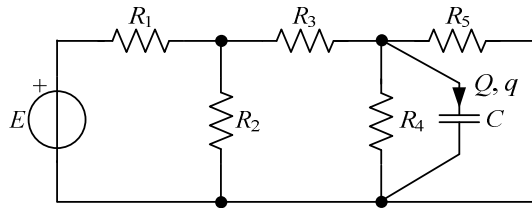

(а)
(б)

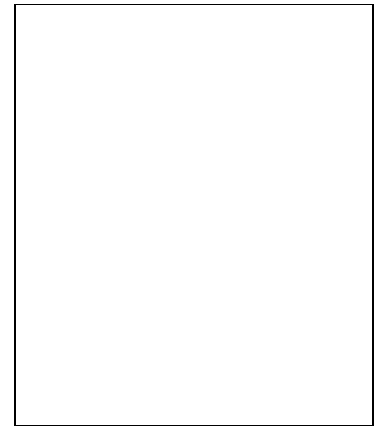
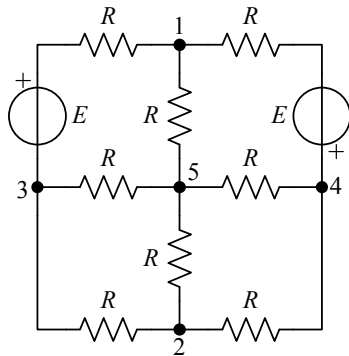
4. За коло сталне струје са слике познато је $I_g = 5 \text{ mA}$ и $R = 1 \text{ k}\Omega$. Израчунати емс E напонског генератора тако да снага тог генератора буде једнака нули.

5. У колу сталне струје на слици је $E = 5 \text{ V}$, $R_3 = 3 \text{ k}\Omega$, $R_4 = 4 \text{ k}\Omega$ и $Q = 7 \mu\text{C}$. Затим се електромоторна сила промени на $E' = 7 \text{ V}$ и успостави се ново стационарно стање. Израчунати наелектрисање протекло кроз прикључке кондензатора између првог и другог стационарна стања.

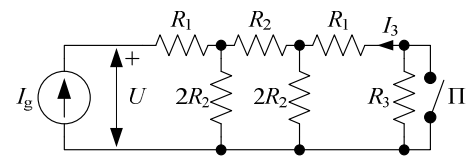
6. За коло сталне струје приказано на слици је $E = 12 \text{ V}$ и $R = 50 \Omega$. Израчунати напон U_{54} .

ЗАДАЦИ

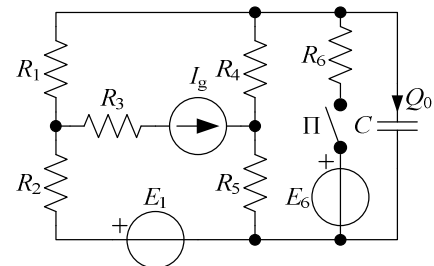
1. (Задатак се ради полазећи од **прве** стране вежбанке.)

У колу сталне струје, приказаном на слици, познато је $I_g = 10 \text{ mA}$. Када је прекидач Π затворен, тада је $U^{(1)} = 5 \text{ V}$ и $I_3^{(1)} = -5 \text{ mA}$, а када је прекидач отворен, тада је $U^{(2)} = 6 \text{ V}$. Израчунати отпорности R_1 , R_2 и R_3 .

2. (Задатак се ради полазећи од **последње** стране вежбанке.)

У колу приказаном на слици познато је: $R_1 = 200 \Omega$, $R_2 = R_5 = 400 \Omega$, $R_3 = 600 \Omega$, $R_4 = 800 \Omega$, $R_6 = 1,2 \text{ k}\Omega$, $C = 4 \mu\text{F}$, струја струјног генератора је стална $I_g = 45 \text{ mA}$ и електромоторне силе идеалних напонских генератора су сталне. У стационарном стању при отвореним прекидачу Π оптерећеност кондензатора је $Q_0 = 8 \mu\text{C}$. Затим се затвори прекидач и успостави се друго стационарно стање. Прираштај електричне енергије кондензатора између првог и другог стационарног стања је $\Delta W_c = -6 \mu\text{J}$. Израчунати електромоторне силе (а) E_1 и (б) E_6 .

ОДГОВОРИ НА ПИТАЊА И РЕШЕЊА ЗАДАТАКА СА ИСПИТА ИЗ ОСНОВА ЕЛЕКТРОТЕХНИКЕ 1 ОДРЖАНОГ 21. АВГУСТА 2020. ГОДИНЕ

У заградама су бројеви поена за тачан одговор, односно тачно решење.

ПИТАЊА

1. $Q = Q_0 \frac{2a}{\pi}$ (5). Видети и задатак 14 из првог дела збирке.
2. (а) $w_e = \frac{1}{2} \varepsilon_0 |\mathbf{E}|^2$ (2) и (б) $w_{e \max} = \frac{1}{2} \varepsilon_0 E_{kr0}^2 \approx 40 \text{ J/m}^3$ (3). Видети и задатак 206 из првог дела збирке.
3. (а) $U' = -11 \text{ V}$, $I' = 0$ (3) и (б) $U'' = 0$, $I'' = 5,5 \text{ mA}$ (2). Видети и задатак 80 из другог дела збирке.
4. Постоје два решења: $E' = 0$ (2) и $E'' = -1 \text{ V}$ (3). Видети и задатак 197 из другог дела збирке.
5. На основу теореме линеарности је $Q = aE$. Из првог стационарног стања добија се $a = \frac{7}{5} \frac{\mu\text{C}}{\text{V}}$, те је $q = a(E' - E) = \frac{14}{5} \mu\text{C}$ (5).
6. $U_{54} = -4 \text{ V}$ (5). Видети одељак о антисиметричним колима из уџбеника.

ЗАДАЦИ

1. $R_1 = \frac{1}{6} \text{ k}\Omega$ (6), $R_2 = \frac{5}{12} \text{ k}\Omega$ (6) и $R_3 = 1 \text{ k}\Omega$ (8).
2. (а) Део кола лево од прекидача П може се заменити Тевененовим генератором параметара $R_T = 400 \Omega$ (3) и $E_T = \frac{2}{3} E_1 - 6 \text{ V}$ (7) (плус електромоторне силе је са горње стране). У првом стационарном стању важи $\frac{Q_0}{C} = E_T = 2 \text{ V}$, одакле се добија $E_1 = 12 \text{ V}$ (4). (б) Промена електричне енергије кондензатора је $\Delta W_e = \frac{1}{2} C \left[(U_C^{(2)})^2 - E_T^2 \right]$, при чему је $U_C^{(2)} = \frac{E_T R_6 + E_6 R_T}{R_6 + R_T}$ напон кондензатора у другом стационарном стању (плус напона је уз горњи прикључак). Комбинујући претходне две једначине добијамо два решења: $E_6^{(1)} = -2 \text{ V}$ и $E_6^{(2)} = -10 \text{ V}$ (6).

- РЕЗУЛТАТИ ИСПИТА БИЋЕ ОБЈАВЉЕНИ ДО 24. АВГУСТА У 18 ЧАСОВА.
- ПРИМЕДБЕ НА ДОБИЈЕНЕ ОЦЕНЕ СТУДЕНТИ МОГУ ДА УПУТЕ МЕЈЛОМ НА АДРЕСУ olcan@etf.rs, ПРЕМА УПУТСТВУ ОБЈАВЉЕНОМ НА ЛИНКУ http://oet.etf.rs/Primedbe_na_ocene_iz_predmeta_grupe_Osnovi_elektrotehnike.pdf, НАЈКАСНИЈЕ ДО 25. АВГУСТА У 18 ЧАСОВА.

Са предмета Основи електротехнике